

Zsidó kulturális fesztivál

Idén harmadszor, szeptember 2. és november 10. között rendezik meg a szegedi őszi zsidó kulturális fesztivált. Bőséges a hangversenyek és a kiállítások kínálata.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Vasárnap kezdődik és bő két hónapra tart a harmadik szegedi őszi zsidó kulturális fesztivál. A programsorozat nyitánya vasárnap este 7-kor a cigányzenészekkel kiegészült Sabbathsong Klezmer Band koncertje lesz az új zsinagógában Ez is klezmer, az is klezmer címmel. A koncertsorozat 20-án a Szegedi Szimfonikus Zenekar Fürst János-émlékhang-

versenyével, 24-én a Weiner Kamarazenekar Hidas Frigyes-émlékstívevel folytatódik. 30-án az amerikai dzsessz világába kalauzol Fellegi Ádám zongoraművész, Fellegi Balázs operaénekes és Lukács Csaba klarinétművész. Október 7-én fellép a Fricsay nőnőnégyes és Kerek Ferenc Liszt-díjas zongoraművész, 14-én Varnus Xavér orgonaművész, a fesztivál záróhangversenyét pedig 24-én tartják Csanádi László orgonaművész és tanítványainak közreműködésével.

A szegedi zsidó kulturális őszi hagyományosan kiállítások kísérik. A sort vasárnap Dusha Béla fotóművész kiállítása nyitja Élő zsinagóga címmel az új zsinagóga

emléksarkokában. Révész Tamás tárlata követi, a címe New York egy magyar fotóművész szemével. Ismét Szegeden vendégeskedik a Halasi Csipkemúzeum összeállítás, mely után – ez is hagyomány – a Bécsi Zsidó Múzeumból érkező kölcsönkiállítás nyílik meg: Paul Goldman sajtófotóiból. A rendezvénysorozat zárókiállításán Szépné Tóth Katalin üvegfestő mutatja be a Biblia növényeit, zsidó motívumokat, rózsaszínűket, mandalákat.

Az ugyancsak hagyományos izraeli vacsoraestet november 10-én rendezik. Közreműködik a Pannónia Klezmer Band, Klein Judit és az Akropolisz Táncstúdió.

Négy nap alatt 23 film a Belvárosban – Hajlakk a Cinema Cityben

Szegeden is moziünnep

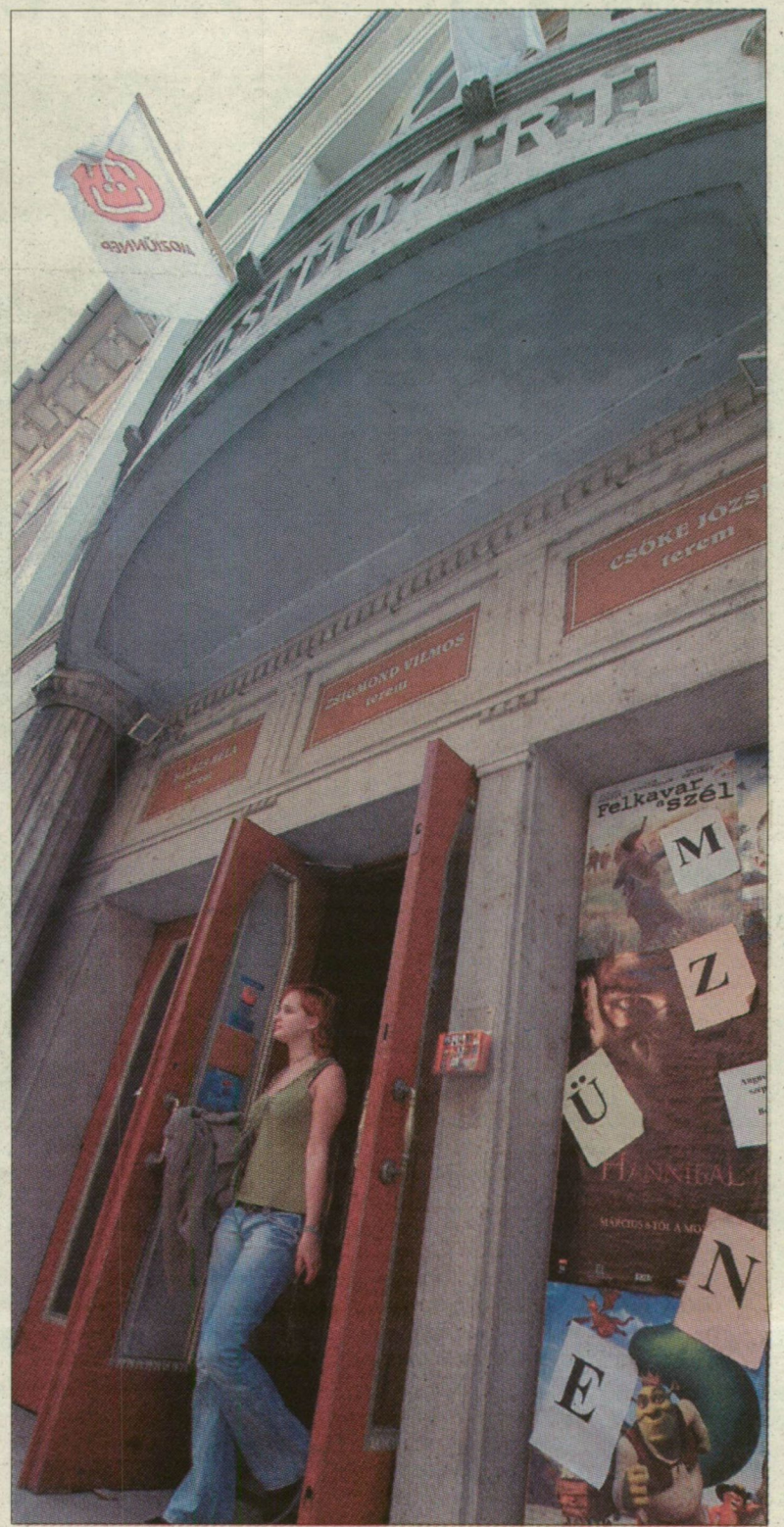
A Belvárosi moziban például a Grindhouse – Halálbiztos című filmet, a Cinema Cityben a Hajlakkot nézheti meg a moziünnep közönsége. Az alkalomra érkeztek a Belvárosi felújításával.

Tegnap kezdődött a moziünnep. A Belvárosi moziban négy nap alatt 23 filmmel, 70 vetítéssel, 350 forintos jegyárakkal várják a nézőket. Mindhárom teremben vetítenek. Játsszák többek között Quentin Tarantino új filmjét: Grindhouse – Halálbiztos, a Taxi 4-et, a Hannibál ébredését, A királynőt, Az Antal Nimród rendezte Elhagyott szobát, a Szerelmem, Szarajevót, a Hoollywoodlandet, az Egy botrány részleteit, a Parfümöt, a Vaskabátokat.

Az ünnepre készült el a mozi felújítása: a Zsigmond Vilmos Terem székeit kiemelték, ahol kellett, ott pótolták a csavarokat, megerősítették a karfákat és a háttámlát, átfestették, tisztították a foteleket. Nagytakarítást is végeztek, amelynek során a függönyöket, a padlót és a csillárokat tisztították meg. A székfelújítást az artmozik számára kiírt fejlesztési pályázatból finanszírozták, 1 millió 45 ezer forintba került. A nagytakarítás költsége 350 ezer forint volt.

A Cinema City is ünnepel, itt láthatják például a Vigyázz, kész, szőr!-, a Harmadik Shrek, az Evan, a minden66, a Hajlakk, a Férfjhez méssz – Mert azt mondtam, a Simpson család című filmeket.

Idén negyedik alkalommal rendezik meg a moziünnepet, mely-

Erre az alkalomra befejeződött a felújítás

Fotó: Frank Yvette

nek látogatottsága az indulás óta folyamatosan nőtt. Az elmúlt három évben összesen több mint egymillió

közönsége volt országosan a rendezvényesorozatnak. Magyarországon szinte összes mozi rész vesz az akcióból.

ban, 44 településen négy nap alatt több mint 200 film pereg majd.

G. ZS.

Beváltotta a reményeket a Rejtett szépségek című tárlat

Még két hétig láthatók a múlt századi szexbombák

Ha az eredeti tervek szerint a hét végéig tartana nyitva a Móra-múzeum Rejtett szépségek című tárlata, elmondhatnánk, több mint tizenöt ezren látták Rodin, Gauguin, Toulouse-Lautrec és Renoir szexszimbólumait. A tárlat még két hétig marad, a szegedi szépségek között kuriózumokra is leltünk.

Egyebek mellett Csók István, Munkácsy Mihály, Rippl-Rónai József és Székely Bertalan szépséges nőalakjait mutatja be a szegedi kultúrpalota a budapesti Szépművészeti Múzeumból érkezett világ-hírű szexszimbólumok oldalán. Szabó Tamás, az intézmény főrestaurátora, a képzőművészeti gyűjtemény gondozója elmondta, hogy hajdani híres szegedi műgyűjtők – Lucs Ferenc, Ambrozovics Dezső, Waltner Károly és Grünblatt Lipót – hagyatékából a múzeum tulajdonába került alkotásokból állt össze a harmincnégy tagú „hazai válogatott” többsége.

A bemutatón jelentős helytörténeti értékű művel szerepelnek. Így például az alkotói érdemeiért Angliában lovagvá utótt László Fülöpnek a szegedi Milkó családhoz tartozó Milkó Endréné Zniobányai Krisztina portréja. A gazdag szegedi fakeskedő család az árvíz után a Belvárosi híd lábánál építette magának a ma is látható palotát. A nemes szívű asszony, amikor 1917-ben hadi célokra beöntötték az egykori szegedi Dömötör-templom harangját, és harangszól nélkül maradt a belváros, az elhunyt Dániel fia emlékére 1921-ben újat készíttetett, amely később a dóm tornyának lélekharangja lett. Noha nem volt szegedi, mégis kétszázötven képet ajándékozott a múzeumnak Ambrozovics Dezső író, műfordító. A leányfej című olajkép

édesanyja testvérének, későbbi mostohaanyjának Meszlényi Ilonának a keze nyomát őrzi. Kevesen tudják, hogy az asszony Kossuth Lajos szeretett unokahúga volt, akit a turini remete az emigrációból is támogatott. Bár a kép nem különösebben rangos ábrázolás, mégis történeti értéket képvisel.

Az angol szimbolista festő és exlibris-készítő, Walter Crane kifejezetten a szegedi múzeumnak hozta ajándékba Hajnal című pasztellkréta rajzát, amikor 1900-ban látogatást tett a városban. A Szegedi Hírmondóban még egy értekezést is megjelentetett Művészet és a szocializmus címmel. Kuriózum az egyébként építészeknek tanult tápéi születésű Zombory Lajos Női képmása is, hiszen azután, hogy a szegedi kultúrpalota tervpályázatán második lett, nemsokára csak a festészetnek szentelte életét, és csak állatokat örökített meg. Ismeretlen inycenség Máté Ilona Akt című érzéki képe; a rendkívüli tehetségű szegedi festőnő szerelmét Pestre követte, majd amikor az hirtelen betegségben meghalt, nem bírta tovább, és huszonegy évesen öngyilkos lett.

DOMBAI TÜNDE

HOSSZABB NYITVA TARTÁS

Ha az eredeti tervek szerint vasárnap zárna a kiállítás, már akkor is teljesítené az elvárásokat, eddig 15 ezren látták. A tárlat azonban még két hétig marad, sőt ma és holnap este 8 óráig látogatható a múzeum főépülete, valamint a vármúzeum és a várásatás élő kiállítása. Diákcsoportoknak kedvezményt adnak a Rejtett szépségek kiállításra. Előre bejelentkezett iskolai csoportoknak (20-35 fő) összesen 5 ezer forintba kerül, így egy főnek 250 forint, két vezető tanárnak pedig ingyenes.

A hálózat fénykorában Szeged huszonöt pontján nyitott fiókot a Somogyi

Ladikokon menekült a strandkönyvtár, ha jött az ár

Életünk része, ám az ötvenötödik születésnapján megérdemli a figyelmet a Somogyi-könyvtár fiókhálózata. Ki hitte volna, hogy a mostani bibliotékák elődei garázsokban, strandon, kocsmában, hentesüzletben jöttek létre, nélkülözve sokszor villanyt, fűtést és a könyvtáros fizetését?

A világháború után népművelési céllal „olvasósobákat” rendezett hálózatba a kultuszminisztérium. Nem a Somogyi-könyvtár berkein belül, hanem – pénz és könyvek híján – először a makói körzeti, majd a szegedi járási könyvtár telepített le kisebb állományokat. Ahol állandó bibliotéka nem jöhetett létre, „könyvtárközi cserével” biztosították vándorkönyveket, mint például a hatyayi, a kettőshatári és az Alkotmány nevezetű mezőgazdasági termelőszövetkezetben, akkori „szakszóval”: tészben.

A legelső városrészi fiókkönyvtárt Petőfitelepen létesítette az egyetem 1952-ben. A Magyar Nők Demokratikus Szövetsége adta a helyiséget és hozzá egy „aktívát”, igaz róla a szakirodalom megjegyzi: nagyon lelkes, ám igen műveletlen volt. A nőszövetség és a Ma-

gyar-Szovjet Társaság ugyanabban az évben további olvasósobákat rendezett be Móraváros, Rókuson és a Belvárosban. Sőt hogy nyaranta a strandon lubickolók se maradjanak olvasnivaló nélkül, strandkönyvtárt

működtettek a Partfürdő három négyzetméterén ötszáz szórakoztató kötettel, napilapokkal. Péliné Lévy Henriette érettségi után ott kezdte pályafutását 1976-ban. Az „olvasótermet” egy fa árnyékában rendezte be –

idézte fel a szőregi könyvtár mai vezetője. Juhász Zoltánné Andra, a hálózat mai instruktora mondta, hogy a hatvanas években, amikor megáradt a Tisza, a strandkönyvtáros ladikban menekítette át a könyveket a túl-

partra, a közművelődési palotába. Annak emeletén működött akkoriban a Somogyi.

Ott, a központban kezdett a legrégebben szolgáló könyvtáros, Balogh Ferencné Juli, 1969-ben. Ő a gazdája most a tarjáni fióknak; ez a legkisebb fiókkönyvtár egy paneltomb aljának három garázsában nyitott ki 1974-ben. A rókusi viszont, ahol Pocsai Brigitta kezdett harminchárom éve, Óreg-Rókuson albérlte a Pacsirta és a Hét vezér utca sarkán, a hentesüzlet helyén, míg nem a magánháza életveszélyesnek nyilvánították. Pap Andrásné Éva Csillag téri fiókvezető közli, hogy az övek mellett az újrókusi, az északvárosrészi és az odesszai lett a négy legnagyobb bibliotéka.

A legelső újszegedi fiók eredetileg a József Attila-telepi óvoda melléképületében húzta meg

magát a Bérkert sor végén. Később három fiók is felcseperedett Újszegeden – halljuk Mihalecz Györgyi osztályvezető-helyettes-től. Mostoha körülmények között dolgoztak elődeik, nemhogy telefon, de sok helyen még vécé sem volt, „vödörre jártak” a kis-asszonyok. Előfordult kezdetben, hogy télvíz idején sem villanyra, sem tüzelésre nem jutott pénz. Az alsóvárosi fiók kezdte talán a legrosszabb körülmények között, mégpedig a Földműves utca 7. szám alatti kocsmában. Ennek ellenére sorra nyíltak az üzemi és iskolai könyvtárak, és 1954-ben már a gyerekeknek is berendeztek olvasósobát a Takaréktár utca 8. szám alatt. 1954–1955 óta tartozik a hálózat a Somogyi szoros kötelékébe.

D. T.

Fiókkönyvtárosok: Pocsai Brigitta, Pap Andrásné, Balogh Ferencné, Mikolecz Györgyi, Juhász Zoltánné és Péliné Lévy Henriette

Fotó: Frank Yvette

ÖRÖKZÖLDEK

A hős korban több mint 147 ezer kötetel kezdett a fiókhálózat, ez a hetvenes-nyolcvanas évek fénykorára a huszonöt fiókban 220-250 ezres állományra terebélyesedett. Ma mindössze tizenhárom keresi az olvasók kedvét 197 ezer könyvvel, CD-vel, DVD-vel. Örök kedvenc mindmáig „felőtt kategóriában” Jane Austen Bűszkeség és balítélet, a gyerekeknek P. L. Travers Mary Poppins című regénye. A nyári szünet rövidített munkarendje után hétfőtől valamennyi városi könyvtár szokás szerint várja olvasóit, a Somogyi hétfőtől péntekig ismét este 7-ig tart nyitva.